

Viltförvaltningsdelegationen

Närvarande från Länsstyrelsen	På plats/Skype
Marita Ljung, Landshövding och ordförande	Skype
Nicklas Rumm, Handläggare	Skype
Olov Hallquist, Viltchef	Skype
Jan Östling, Handläggare, sekreterare	Skype
Emma Andersson, Handläggare	Skype
Katrina Lindqvist, Handläggare	Skype
Jerk Sjöberg, Handläggare	Skype
Sara Lindqvist, Handläggare	Skype
Johanna Gjersvold, Handläggare	Skype
Liv Ljungström Hagström, Handläggare	Skype

Närvarande från delegationen	På plats/Skype
Christine Persson, Förtroendevald ©	Skype
Elise Ryder Wikén, Förtroendevald (M)	Skype
Anders Häggkvist, Förtroendevald ©	Skype
Sven-Åke Draxten, Förtroendevald (S)	Skype
Gun Fahlander, Jakt- och viltvårdsintresset	Skype
Karin Ericson, Naturvårdsintresset	Skype
Anna Eriksson, Fäbodbruket	Skype
Per Hedman, Friluftintresset	Skype
Kjell Hammarling, Naturvårdsintresset	Skype
Karl Larsson, Skogsnäringen	Skype
Malin Karlsson, Ägare brukare av jordbruksmark	Skype
Nils Anders Jonsson, Rennäringen	Skype
Martin Trostemo, Trafiksäkerhet och illegal jakt	Skype
Bo Danielsson, Förtroendevald (V)	Skype
Anna Gillgren, Lokal näringsliv och turism	Skype

Representanter för älgförvaltningsområden	På plats/Skype
Magnus Persson, ÄFO Östersund Sundsvall	Skype
Magnus Persson ÄFO Hammerdal Ragunda	Skype
Urban Enskär, ÄFO Strömsund Sollefteå	Skype
Mikael Jonsson, ÄFO Härjedalen	Skype
Anders Johansson ÄFO Berg	Skype
Henrik Mårtensson, ÄFO Västjämtland	Skype

2023-06-07

218-3528-2023

§ 1 Inledning

Ordförande välkomnade alla till dagens delegationsmöte. Mötet skedde via Skype då samtliga punkter var rent informativa.

§ 2 Val av justerare

Till justerare valdes Kjell Hammarling och Anna Eriksson.

§ 3 Föregående protokoll

Elise Ryder Wikén (M) påpekar att protokollet från föregående möte var bra skrivet. Även om man ej deltagit vid delegationsmötet var det lätt att läsa sig till information via protokollet.

§ 4 Fastställande av dagordning

Ordförande fastställde dagordningen.

§ 5 Information – Viltrelaterade trafikolyckor

Martin Trostemo från Polisen informerar om viltrelaterade trafikolyckor och om nationella viltolycksrådet i Jämtlands län. Martin Trostemo informerar även om hur eftersöksorganisationen fungerar och lyfter särskilt det viktiga arbete som länets eftersöksjägare genomför.

Elise Ryder Wikén, förtroendevald (M) ställer en fråga om ersättningen för eftersök är konstant oavsett tidsaspekten. Martin Trostemo förtydligar att så är fallet och att ersättningen är ett rikstäckande och baserat på tidigare underlag gällande tidsaspekten. Dock har ersättningen höjts nu på senare år.

Under 2022 har en generell sänkning skett gällande trafikolyckor dock kan Martin Trostemo inte se något samband mellan trafikolyckor och vilttillgången. Det är fler parametrar som måste vägas in för att kunna dra sådana slutsatser. En önskan är att bryta ned statistiken på lokal nivå men det arbetet har ej påbörjats.

§ 6 Uppföljning älgförvaltnings områden

Härjedalens älgförvaltningsområde, Mikael Jonsson

Mikael Jonsson visar statistik gällande andelen kalv per vuxet hondjur inom ÄFO vilket ligger på 0,4 de senaste tre åren. Reproduktionen bör som lägst ligga i intervall 0,7–0,8 kalvar per hondjur vilket Mikael anser att den täta björnstammen orsakat. Tjurandelen 42% ligger inom målet på 40–50% i tjurandel. Mikael Jonsson förklarar att avskjutning på tjur ska ökas till 62% mot tidigare år då den legat på 49%, 53% och 60% för att öka reproduktionen. Förtydligar att detta kommer innebära att

tjurandelen kommer ligga under målen men att det krävs för att öka kalvandelen.

Avskjutningen på kalv 27% ligger långt under målen på 40–50% vilket Mikael Jonsson förklarar med att de anser återigen beror på björntätheten. Målen gällande kalvvikter ligger på 70kg nationellt och inom Härjedalens ÄFO har det de senaste 10 åren legat på 63%.

Skador på skogen når till stor del sina mål när det gäller ökad andel tall på mager mark. De årliga skador av älg på tallungskog bör inte överstiga medelvärdet 2–5 procent baserat på medelvärdet över de tre senaste älgbetesinventeringarna (ÄBIN) varpå Härjedalens ÄFO ligger inom målet på 5% men anser dock att de ska sänkas ytterligare.

Berg älgförvaltningsområde, Anders Johansson

Anders Johansson förklarar att ÄFO vill öka avskjutningen på tjur och minska på ko tilldelningen. Vill genom denna åtgärd försöka öka kalv andelen.

Anders Johansson förklarar att förvaltningsområdet har en stor variation gällande bonitet vilket måste tas hänsyn till då förutsättningarna är stora mellan fjällregionen och den bördiga marken längs Storsjön. Fodertillgången varierar och det kräver en älgstam i balans. Gruppen arbetar med att få markägare att öka planteringen av tall.

Anders Johansson påpekar att även de ser en stor påverkan av björnpredation inom förvaltningsområdet vilket förklarar deras låga kalv andel.

Östersund/Sundsvalls älgförvaltningsområde, Magnus Persson

Magnus Persson visar statistik på älgobs och andelen oskadad tall samt årsskador på tall vilken kan påvisa en viss positiv trend i materialen till skogsnäringens fördel.

Men under 2022 så har det på många håll tappats oroväckande mycket på hondjursandelen i avskjutningen vilket förvaltningsgruppen tagit upp i alla samrådssammanhang och påpekat att de behöver hålla i den delen för att inte tappa i kvalitet. Kalvandelen i avskjutningen har de senaste tre åren legat mellan 36 och 37% vilket är under deras mål på 38–40%. Slaktvikten på kalv har under de senare åren legat mellan 65–69 kg vilket är relativt nära målet på 70 kg.

För att uppnå samtliga målen påpekar Magnus Persson att kommunikation är en viktig del för att nå ut till samtliga inom förvaltningsområdet.

2023-06-07

218-3528-2023

Magnus Persson framför även att förvaltningsgruppen satte en ganska tuff plan utifrån de förutsättningar de har. År 2021 uppnåddes målen med 83% av planen och 2022 uppnåddes bara 76%. Inför 2023 påpekar Magnus Persson att de inte tror det är möjligt att nå över 80%. Upplever att det är svårare att få alla inom förvaltningsområdet att jobba mot de gemensamma målen när man sänker älgstammens storlek. Magnus Persson tror att detta kan vara orsaken till de ej uppnådda målen.

Magnus Persson framför även att björnpopulationen har en stor inverkan på deras satta mål.

Älgförvaltningen i Hammerdal/Ragunda, Magnus Persson

Magnus Persson presenterar underlag på att reproduktionen har under flera år sjunkit, vilket nog till stor del kan skyllas på en i området hög björnstam. Förmodligen även påverkat av ett under flera år högt jakttryck på hondjur. Magnus Persson förtydligar att jakttrycket torde påverka medelåldern och reproduktionen. Dock har man under 2022 sett ett trendbrott gällande kalvandelen som under föregående år låg på 0,60 kalv per ko vilket inte legat så högt sedan 2018.

Magnus Persson presenterar underlag liknande korrelation mellan betesskador och älgobs och även här kan en viss tendens antydans av minskade betesskador, dock marginell.

Även inom Hammerdal/Ragunda påpekar Magnus att man har under 2022 tappat en del på hondjursandelen i avskjutningen vilket de tagit upp i alla samrådssammanhang och påpekat att de behöver hålla i den delen för att inte tappa i kvalitet. Slaktvikter på kalv har under de senare år legat mellan 70 och 73 kg vilket anses bra då målet är satt till 70 kg.

För att nå målen gällande skador på skogen påpekar Magnus Persson att de uppsatta förvaltningsmålen eftersträvas, och även här inom Hammerdal Ragunda sker det via ytterligare kommunikation och samråd.

Västjämtlands älgförvaltningsområde, Henrik Mårtensson

Henrik Mårtensson framför att älgstammens kvalitet gällande reproduktionen är underordnad numerär än så länge. Vid samråd med ÄSO är budskapet att skjuta minst 50% hondjur för att nå målen. Slaktvikten för kalvar bör inte minska från dagens medelvikt om 70 kilo, dock anser sig inte förvaltningsgruppen kunna påverka det i dagsläget.

För att nå målet är de viktigaste åtgärderna inom förvaltningsområdet att återbeskoga svaga och mellanmarker med tall vilket inte sker i dagsläget. Henrik Mårtensson anser att förvaltningsgruppen kan hålla

2023-06-07

218-3528-2023

älgstammen på målnivån i ett antal år om fler markägare tordas plantera tall och på det sättet skapa mer foder på sikt.

Den totala målsättningen är att sänka älgstammen för att nå de gemensamma målen.

Henrik Mårtensson framför att en faktor gällande reproduktion är rovdjursförekomst i länet och med dagens rovviltstammar kommer de inte nå målet gällande reproduktion. Samt att jakttiden har utökats men det inte tillräckligt. Älgstammen närmar sig förvaltningsområdets målnivåer men skall avskjutningen vara mer selektiv och måluppfyllnad ske krävs fler jaktdagar.

Strömsund/Sollefteå älgförvaltningsområde, Urban Enskär

Urban Enskär framför att med den björntäthet som finns inom Strömsund/Sollefteå är det helt orealistiskt att ligga på 0,7–0,8 kalvar per vuxet hondjur. Snittet för de tre sista åren har legat på 0,48 kalvar per vuxet hondjur och målet i förvaltningsplanen är 0,55.

Förvaltningsområdet har i många år arbetat med att sänka älgstammens numerär och det börjar synas positiva trender vad gäller skadenivåer enligt Urban. Dock har inte målet 85% för förvaltningsplanet uppnåtts då de ligger på 72 % sammanvägt för de tre senaste åren.

Tendenser inom skötselområden antyder på en skev könsfördelning så att de uppsatta målen för tjurandelen inte kan efterföljas. Vissa skötselområden har ko förbud under september vilket kan orsaka denna negativa trend. Under en fyraårsperiod har tjurandelen minskat från 41% till 37% vilket är under de nationella målen på 40–50%.

Förvaltningsgruppen uppmanar ingående ÄSO att i möjligaste mån spara stora produktiva kor för att öka reproduktionen. Samtidigt ser de orimligheten att skjuta 40–50 procent kalv utan att sänka björnstammen radikalt. I nuläget ligger avskjutningen på 30%.

§ 7 Skyddsjakter björn våren 2023, Katrina Lindqvist

Katrina Lindqvist presenterar underlaget av de totalt 18 ansökningar gällande skyddsjakt på björn under våren 2023 som inkommit varav 17 ledde till bifall och ett ärende avskrevs. Ingen överklagan inkom.

Av totalt 14 fällda björnar var fördelningen 9 hanar och 4 honor. En björn har ej kön fastställts. Av dessa 14 björnar har 11 fällts på statligmark och 3 fälldes på privatägdmark. 5st björnas fälldes av länsstyrelsens utbildade personal och resterande fälldes av samebyn själva.

2023-06-07

218-3528-2023

§ 8 Yttrande HFD, licensjakt björn 2021, Emma Andersson

Emma Andersson informerar delegationen genom en återblick hur beslut och överklagan gällande björnbeslut från 2021 har hanterats.

Svenska Rovdjursföreningen överklagade till HFD, 15 februari 2022
Det föreningen särskilt vill att HFD ska bedöma är om frågan vad som kan anses som ”begränsad mängd” utreds. Naturvårdsverket och Länsstyrelsen har yttrat sig i frågan. Detta har föranletts av ytterligare ett yttrande från svenska rovdjursföreningen varpå högsta förvaltningsdomstolen prövar nu underlagen och ärendet.

Karin Ericsson ställer sig frågande till vad målet är med licensjakten. Emma Andersson svarar att målet och syftet är olika saker vilket framgår i länsstyrelsens yttrande.

§ 9 Information licensjakt efter björn 2023, Emma Andersson

Emma Andersson informerar att beslut väntas fattas i mitten av juni med de införlivade nya skrivningar i NFS 2022:4. Vissa nyheter i villkoren införs. Sannolikt kommer ett nytt område också bildas i södra delarna i länet.

Planerat totaluttag presenteras men ej fastställt. Jaktuttagen baseras på beskattningsmodellen och den tillgängliga forskningen vilket baseras på antal björnhonor i populationen. Sammantaget är underlaget från spillningsinventeringen 2020 samt antalet fällda honor under tidigare licens och skyddsjakter. Åren 2020–2022 görs prognosen utifrån den faktiska avskjutningen. Åren 2023–2027 görs en prognos som förutsätter X antal fällda honor respektive år.

Nästa spillningsinventering sker 2025 vilket kommer att bli en mycket viktig data till underlaget.

Gun Fahlander ställer frågan om tilldelningen och att antalet i fråga kan tyckas lite i sammanhanget vilket Anders Häggqvist ställer sig bakom. Emma Andersson framför att antalet ej är fastställt varpå det ej går att kommentera.

Karl Larsson representant för skogsnäringen vill att Länsstyrelsen ska villkora anmälningsplikt för åtel även om föreskrifterna ej kräver det. Karl Larsson ser det problematiskt gällande arbetsmiljön om markägare inte får vetskapen om anlagda åtlar. Emma Andersson förtydligar att Naturvårdsverket anser att en sådan relation borde markägare och jaktarrendatorer redan ha.

2023-06-07

218-3528-2023

§ 10 Information från möte med landsbygdsministern om vargförvaltning, Emma Andersson

Landshövding Marita Ljung och Naturvårdshandläggare Emma Andersson deltog den 15 maj 2023 vid landsbygds- och infrastrukturdepartementet möte angående vargförvaltning i Sverige med anledning av vargstammens spridning.

Det som avhandlades på mötet var

- Upplevelser hur skyddsjakter fungerar idag
- Reflektion kring NV delredovisade uppdrag om utvecklad vargförvaltning
- Behovet av licensjakt
- Behov av förändringar för effektiv skyddsjakt
- Vägledning från NV
- Resurser/regelförändringar

Emma Andersson avslutar med att mötet hölls i god anda och bra samtalsklimat, tydligt att det är ett avlångt land med skilda förutsättningar. Ministern vill höra olika länsstyrelser perspektiv för att kunna fortsätta regeringens arbete med utveckling av förvaltningen.

§11 Information om miniminivåprocessen 2023, Olov Hallquist

Olov Hallquist informerar att miniminivåer för stora rovdjur revideras vart femte år, senast var 2018 och att en ny process är initierad och pågår under 2023. En ny tydlig vägledning från Naturvårdsverket där de bland annat inte rekommenderar varg inom NRFO med hänsyn till rennäringen. Processen initieras och drivs av Naturvårdsverket, och de är också NV som fastställer nivåerna. Detta beräknas ske under våren 2024.

Viltförvaltningsdelegationen prövar frågan om godkännande av det förslag som presenteras av LST och som ska överlämnas till samverkansråden. Samverkansråden lämnar över förslag till NV som fastställer nya miniminivåer. Samverkansrådets gemensamma förslag får inte innebära att GYBS inte uppnås. Detta innebär att samverkan måste ske tidigt i processen.

Gun Fahlander ställer frågan när underlaget från Länsstyrelsen kan tänkas vara klart då det är ett stort och viktigt material som måste gås igenom. Olov Hallquist berättar att materialet bör finnas tillgängligt tre till fyra veckor innan delegationen prövar frågan.

Vidare informerar Olov Hallquist om gynnsam bevarandestatus och de olika rovdjursförvaltningsområdena. Samt de nuvarande lokala förvaltningsmålen och dess intervall.

2023-06-07

218-3528-2023

Tidsplanen för miniminivåprocessen har varit och är:

- Information om kommande miniminivåprocessen skedde den 17 februari.
- Information om status i processen och tidplan för VFD sker under dagens delegation.
- VFD 4 oktober. Beredning inför prövande av godkännande. Tjänstemannaförslag presenteras inför mötet och synpunkter från respektive intresse mottages innan mötet. Inkomna synpunkter redovisas på mötet.
- VFD 29 november. Prövande av frågan om godkännande av tjänstemannaförslag.

§12 Preliminärrapport för rovdjursinventeringen, Olov Hallquist

Olov Hallquist presenterar underlag på den genomförda inventeringen som dock ej är fastställd. Totalt har 808 slingor körts under vintern med tillhörande 783 utförda fältkontroller av Länsstyrelsen. 602 insamlade DNA-prover från järv samt 71 DNA-prover från varg.

Inventeringen för lodjur visar 26 föryngringar i länet 2023 varav tre delar med grannlän. Detta är en minskning från föregående år då inventeringen visade på 29 föryngringar.

Den preliminära inventeringsrapporten gällande järv visar i dagsläget 35 föryngringar varav 8 delas med grannlän och Norge. Även detta är en minskning mot föregående år med motsvarande inventering 2022 visade på 41 föryngringar.

Varginventeringen visar på en familjegrupp (Prästskogen) som delas med Gävleborg. En regelbunden varg (Individ: G140-21) uppehåller sig i östra delen av Jämtland och är stationär. Sedan tillkommer 8 stycken vargar och räknas som tillfällig förekomst.

Vidare informeras det om den DNA-baserade järvinventeringen som Jämtland är testlän för tillsammans med Dalarna och Värmland. Jämtland har samlat in ca 600 prover under vintern. Resultatet kan bli missvisande då det är svårt att utföra två inventeringsmetoder parallellt med varandra. Det ekonomiska läget har även en inverkan på underlaget. I dagsläget utvärderar Viltskadecenter, Naturvårdsverket och Sametinget materialet för att fortskrida arbetet framåt. Det län som sannolikt kommer prova en DNA-baserad inventering är Norrbotten men ej bestämt ännu.

2023-06-07

218-3528-2023

§13 Övriga frågor.

Nils-Anders representant för rennäringsen vill framföra en fråga i chatten men har tekniska problem. Sekreterare Jan Östling ringer upp Nils-Anders efter mötet avslutats så att frågan kan skickas men inför nästkommande viltförvaltningsdelegation.

Det Nils-Anders vill framföra är att de upplever en minskad inventering från Länsstyrelsen med tanke på det ekonomiska läget och uppsägningar av personal på fält. Från samebyarnas sida ser de problematiskt på detta då ersättningar betalas ut ifrån underlaget som inventeringarna genererar. Nils-Anders ställer även frågan om det äskats mer pengar för dessa ändamål.

§ 14 Mötet avslutas

Ordförande avslutade mötet och tackade alla som deltagit på dagens möte.

Sekreterare**Justerare**

Jan Östling

Kjell Hammarling**Ordförande****Justerare**

Marita Ljung

Anna Eriksson